

Η ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ

« Έν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν »

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ ❖ ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 ❖ Αριθ. Φύλ. 104 (143)

Μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τό νόημα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς σχετίζεται μέ τήν επιστροφή του ανθρώπου στο Θεό, με την υπακοή και την ταπείνωση, την αντιστροφή με τη χάρη του Θεού της πορείας εκείνης που μας αποξένωσε απ' Αυτόν.

Η ευαγγελική διήγηση της Κυριακῆς της Τυρινῆς στέκεται σε τρείς πτυχές αυτής της επιστροφῆς.

1. Η πρώτη αφορά τη συγχώρηση των άλλων εκ μέρους μας ως προϋπόθεση της συγχώρησής μας από τον Θεό. Και η αξίωση αυτή παρουσιάζεται με τρόπο κατηγορηματικό:

«Ἐάν συγχωρήσετε στούς ἀνθρώπους τά παραπτώματά τους, θά συγχωρήσει καί σέ σᾶς τά δικά σας ὁ Θεός».

Μας προσφέρεται ένας πνευματικός νόμος, απόλυτος και καλούμαστε να προσαρμοσθούμε σ' αυτόν. Να τον υπακούσουμε.

2. Η δεύτερη πτυχή σχετίζεται με την αποφυγή της υποκρισίας που μας κάνει να τηρούμε τις εντολές του Θεού με στόχο να γινόμαστε αρεστοί από τους ανθρώπους. Κι εδώ ο Χριστός είναι κατηγορηματικός: Ὅσοι ενεργούν μ' αυτόν τον τρόπο θ' αμειφθούν σ' αυτόν τον κόσμο από τους ανθρώπους. Δεν έχουν να περιμένουν καμία αμοιβή από τον Θεό.

3. Η Τρίτη έχει σχέση με τον θησαυρισμό. Ο Χριστός λέει πως υπάρχει κάποιος θησαυρός, κάποια ανταμοιβή, για την οποία μπορούμε να παλέψουμε. Ο θησαυρός όμως δεν είναι γήινος, αλλά ουράνιος και βρίσκεται εκεί *«όπου ούτε σκόρος, ούτε σαπίλα τον αφανίζει και όπου οι κλέπτες δεν μπορούν να τον κλέψουν».*

Πού βρίσκεται αυτός ο θησαυρός και σε τί συνίσταται;

Δεν βρίσκεται έξω από μας, κάπου στα σύννεφα, αλλά είναι κάτι μέσα μας. Και ο θησαυρός με την «εν κρυπτώ τήρηση των εντολών» μάς θυμίζει το λόγο του Χριστού που παρομοιάζει τη Β. τ. Θ. με θησαυρό κρυμμένο στον «αγρό που βρήκε ο άνθρωπος και τον έκρυψε και από τη χαρά του τον αγόρασε, πουλώντας όλα τα υπάρχοντά του».

Ο θησαυρός αυτός είναι το Πνεύμα που ενοικεί στον καθένα μας και ο αγρός είναι ο εαυτός μας και συνεπώς πρέπει να πουλήσουμε ό,τι έχουμε, δηλ. να ξεγυμνώσουμε τον εαυτό μας απ' ό,τι μας δένει με τον κόσμο, γιατί ο θησαυρός αυτός δεν πρόκειται να γίνει δικός μας, δηλ. δεν θ' αποκτήσουμε το Άγιο Πνεύμα.

Κατά συνέπεια το ευαγγέλιο της Τυρινής φανερώνει πως η περίοδος της Μ. Σαρακοστής έχει ως στόχο την προσωπική μας αύξηση μέσα από τη συγχώρηση των άλλων εκ μέρους μας, μέσα από τη νηστεία και τον αγώνα εναντίον της υποκρισίας. Σ' αυτά πρέπει να προστεθεί όσα αναφέρει το ευαγγέλιο: Προσευχή, ελεημοσύνη μοίρασμα των υλικών αγαθών με τους άλλους που μας δίνει ο Θεός ως ευλογία.

Όλα αυτά είναι στοιχεία της Μ. Σαρακοστής και της προετοιμασίας μας για το Πάσχα. Ο Χριστός ξεκαθίζει πως μέσα απ' αυτά ο στόχος είναι να αποκτήσουμε το Άγιο Πνεύμα, γιατί χωρίς αυτό δεν μπορούμε να ξεκινήσουμε την αντιστροφή της πορείας του εξόριστου από τον παράδεισο Αδάμ.

Χωρίς αυτό δεν άρουμε να ελπίζουμε στο χαρακτηριστικό γνώρισμα των μαθητών του Χριστού και δεν θα ακούσουμε να μας αποκαλεί φίλους.

Ο στόχος είναι εφικτός. Χρειάζεται τόλμη και αποφασιστικότητα. □

Κυριακές τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς

Οι Κυριακές της Μεγάλης Σαρακοστῆς είναι σταθμοί στο ταξίδι ενός πνευματικού ταξιδιώτη. Περιέχουν μηνύματα για τη συμμετοχή του ανθρώπου στην ένωση με το Θεό εν Χριστώ και για την τελειοποίηση και «θέωσή» του με την μετάνοια.

1. Κυριακή της Ορθοδοξίας (Α΄ Νηστειών). Εορτάζεται το τέλος της Εικονομαχίας, μιας αιματηρῆς περιόδου στη βυζαντινή ιστορία, όπου οι αυτοκράτορες απαγόρευαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου στους χριστιανούς να τιμούν τις ιερές εικόνες.

Ἡ Ορθόδοξη Ἐκκλησία, τιμώντας τις εικόνες υπερασπίζεται τὴν ἀληθινὴ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ, ἐξαιτίας τῆς ὁποίας μπορούμε να ενωθούμε με Ἀυτὸν και, κατ' ἐπέκτασιν, με τὸν Θεό.

2. Κυριακή τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά (Β΄ Νηστειών), τοῦ σοφοῦ και εἰρηνοποιοῦ μοναχοῦ και ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, που (ἀπέναντι στις ἀντίθετες ἀπόψεις που εἶχαν ἔρθει ἀπὸ τὴν Ῥωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία) υποστήριξε τὴν ορθόδοξη ἀποψη ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ να ενωθεῖ με τὸ Θεό και μάλιστα ὅτι ἀκόμη και τὸ σῶμα μας ἐνώνεται με τὸ Θεό και γίνεται ἅγιο.

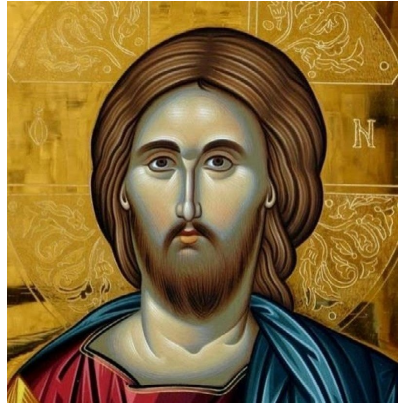
3. Κυριακή τῆς Σταυροπροσκύνησης (Γ΄ Νηστειών). Οἱ χριστιανοὶ ἐρχονται στη θεία λειτουργία και ἀσπάζονται τὸ σταυρὸ τοῦ Κυρίου, για να ἐνισχυθοῦν πνευματικά στον ἀγῶνα τους για τὸ υπόλοιπο τῆς Σαρακοστῆς.

4. Κυριακή τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τῆς Κλίμακος (Δ΄ Νηστειών). Ἄγιος ἀπὸ τὸ Σινά, που ἔγραψε, τὸν 6ο αἰῶνα μ.Χ., τὸ βιβλίο Κλίμαξ (=Σκάλα), ὅπου μελετᾶ τις ἀρετές και τὰ πάθη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, δηλ. τὰ σκαλοπάτια που ἀνεβάζουν τὸν ἄνθρωπο στο Θεό και ἐκεῖνα που τὸν κατεβάζουν στο σκοτάδι και στην ἀπώλεια.

5. Κυριακή τῆς οσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας (Ε΄ Νηστειών). Τὸ παράδειγμα μιᾶς ἀμαρτωλῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, που μετανόησε πικρά, ἔζησε στην ἔρημο τοῦ Ἰορδάνη περίπου 50 ολόκληρα χρόνια και κατέληξε μεγάλη και θαυματουργή ἁγία. Δυνατὸ παράδειγμα μετάνοιας και ἐπιστροφῆς στο Χριστό. □

Τρεῖς κρίσεις

Κατά τήν περίοδο τοῦ κατανυκτικοῦ Τριωδίου ἡ Ἐκκλησία μας μέ τά ιερά ἀναγνώσματα καί τούς ὑπέροχους ὕμνους, στρέφει τή σκέψη μας σέ τρεῖς κρίσεις. Τίς συναντοῦμε τήν Κυριακή τῆς Κρίσεως, τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς καί τή Μεγάλη Παρασκευή.

❖ Ἡ πρώτη κρίση πού θά δοῦμε εἶναι αὐτή τῶν Πρωτοπλάστων, τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὐας μέσα στόν Παράδεισο, αὐτή πού προβάλλεται τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς.

Τό περιεχόμενό της τό γνωρίζουμε. Ὁ Θεός δημιούργησε τόν ἄνθρωπο καί τόν ὡδήγησε μέσα στόν Παράδεισο τῆς εὐτυχίας καί τῆς μακαριότητος γιά νά τόν καλλιεργεῖ, νά τόν φροντίζει καί νά τόν φυλάσσει. Καί τοῦ ἔδωσε ἐντολή εὐκολη, ἄκοπη, ταιριαστή καί συμφέρουσα στό λογικό καί τήν ἐλευθερία του, λέγοντάς του ὅτι ἀπό κάθε εἶδος δένδρου πού ὑπάρχει στόν Παράδεισο μπορεῖ νά φάει, ἀπό τό δένδρο ὅμως τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ πού βρίσκεται στό μέσο τοῦ Παραδείσου δέν πρέπει νά φάει, διότι θά πεθάνει.

Τή συνέχεια τή γνωρίζουμε. Ἡ Εὐα παρασύρθηκε, παρέσυρε καί τόν Ἀδάμ καί ἡ κρίση ὑπῆρξε φοβερή: Ὁ ἄνθρωπος ἐκδιώχθηκε ἀπό τόν Παράδεισο καί παραδόθηκε στόν θάνατο...

❖ Τή δεύτερη κρίση θά τή συναντήσουμε τή Μεγάλη Παρασκευή στόν Γολγοθᾶ, στόν Σταυρό. Ἐκεῖ θά ἀκούσουμε ἀπό τά χεῖλη τοῦ Κυρίου μας τόν αὐστηρό λόγο:

«Νῦν κρίσις ἐστί τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλήθησεται ἔξω κάγώ ἐάν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω προς ἑμαυτόν» (Ιω. Ιβ' 31-32).

Τώρα πού θά μέ δοῦν οἱ ἄνθρωποι περιφρονημένο καί σταυρωμένο, θά κριθεῖ ὁ κόσμος αὐτός καί θά χωρισθοῦν οἱ πιστοί ἀπό τούς ἀπίστους. Τώρα ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ὁ σατανᾶς, θά πεταχθεῖ ἔξω ἀπό τό κράτος του καί θά χάσει τήν ἐξουσία του.

Αντίθετα όμως Έγώ, όταν ύψωθώ στον Σταυρό, θά αποσπάσω από τή δουλεία τοῦ διαβόλου καί θά ἐλκύσω κοντά μου ὅλους τούς ἀνθρώπους. Μέ τήν κρίση αὐτή ἄνοιξε ἡ μέχρι τότε κλειστή πύλη τοῦ Παραδείσου.

❖ Ἡ Τρίτη κρίση προβάλλεται τήν Κυριακή τῶν Ἀπόκρεω, μέ τήν περικοπή περί τῆς Δευτέρας καί φρικτῆς τοῦ Κυρίου Παρουσίας.

Γεγονός μοναδικό καί ἀναμφισβήτητο ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου καί ἡ τελική κρίση ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ὁλόκληρη ἡ μετά Χριστόν ἱστορία τοῦ κόσμου κινεῖται πρὸς τό τέλος, πού θά ἀντικρίσει τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ *"ἐρχόμενον μετὰ δόξης"*. Οἱ ἀνθρωποι ὅλων τῶν ἐθνῶν πού ἔζησαν ἀπό τήν ἀρχή τῆς δημιουργίας μέχρι τό τέλος τοῦ κόσμου, ὅλοι θά παρουσιαστοῦμε φανεροί καί ξεσκεπασμένοι μπροστά στό δικαστικό Βῆμα τοῦ Χριστοῦ.

Τί φοβερή πραγματικά ἐκείνη ἡ ὥρα! Ὑπάρχουν ὅμως ὅλες οἱ προϋποθέσεις μέσα στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὥστε μέ τήν Χάρι τῶν ἱερῶν Μυστηρίων νά μπορούμε νά συμπεριληφθοῦμε μεταξύ αὐτῶν στούς ὁποίους θά πεῖ ὁ Βασιλιάς: *«Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπό καταβολῆς κόσμου»*· ἐλάτε σεῖς πού εἶστε εὐλογημένοι ἀπό τόν Πατέρα μου, κληρονομήστε τή Βασιλεία πού ἔχει ἐτοιμαστεῖ γιά σᾶς ἀπό τότε πού θεμελιωνόταν ὁ κόσμος (Ματθ. κε' 34).

* * *

Τούτη τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου ἄς τά μελετήσουμε προσεκτικά αὐτά· καί ὁ Κύριος ἄς μᾶς δώσει τή Χάρι Του γιά νά ζήσουμε τόν ἐπί γῆς ὑπόλοιπο χρόνο τῆς ζωῆς μας μέ εἰρήνη, μέ μετάνοια, καί τελεία ἀφοσίωση καί ὑπακοή στό θέλημά Του τό ἅγιο, ὥστε νά ἔχουμε καλή καί εὐπρόσδεκτη ἀπολογία ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ Βήματός Του. □

Οι ακολουθίες τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς

Η Μεγάλη Σαρακοστή μας θυμίζει τη σαρανταήμερη νηστεία του Κυρίου. Η Εκκλησία μάς καλεί να αγωνισθούμε, όπως κι Εκείνος, εναντίον των πειρασμών, πιο έντονα την περίοδο αυτή και με τη Χάρη του Θεού να προσπαθήσουμε να νικήσουμε τα πάθη και τις αδυναμίες μας, κυρίως τον εγωισμό και την φιλαυτία (αγάπη στον εαυτό μας), που είναι η ρίζα όλων των κακών. Έτσι θα γεμίζει η ύπαρξη μας αγάπη για όλους και χαρά αληθινή, που κι αυτά επίσης είναι δώρα του Θεού, που μας τα χαρίζει όταν Του τα ζητάμε με πίστη και πόθο.

Για τον σκοπό αυτό η Εκκλησία μάς «παρέχει» όλα τα μέσα. Έχει ορίσει ειδικές ακολουθίες (προσευχές στην εκκλησία):

α) Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, συνήθως, γίνονται οι Λειτουργίες των **Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων** ή απλά **Προηγιασμένες**.

β) Κάθε Παρασκευή (τις 4 πρώτες) γίνονται οι **Χαιρετισμοί** στην Παναγία, για να την έχουμε πρέσβη και συμπαραστάτη στον καλό αγώνα. Την 5η Παρασκευή ψάλλεται ο **Ακάθιστος Ύμνος** (και οι τέσσερις στάσεις των Χαιρετισμών).

γ) Την 5η Τετάρτη (όπως και την πρώτη εβδομάδα, τμηματικά) ψάλλεται ο **Μέγας Κανόνας** (ένα πολύ καταναυκτικό σύνολο 250 περίπου τροπαρίων του Αγίου Ανδρέα, επισκόπου Κρήτης).

δ) Κάθε μέρα (από Δευτέρα έως και Πέμπτη) γίνεται το **Μεγάλο Απόδειπνο**, αντί του Μικρού Αποδείπνου (μικρής ακολουθίας, 15 λεπτών περίπου) που γίνεται όλο τον χρόνο.

Όλες οι ακολουθίες είναι αποκλειστικά ακολουθίες-προσευχές της Μεγάλης Σαρακοστῆς, η οποία αρχίζει με την Καθαρή Εβδομάδα και τελειώνει την Παρασκευή πριν από το Σάββατο του Λαζάρου. Περιλαμβάνει 6 εβδομάδες νηστείας με 5 Κυριακές κατά τις οποίες η Εκκλησία προβάλλει σημαντικά γεγονότα ή μεγάλους Αγίους, που μας βοηθούν στον αγώνα που κάνουμε, να πιστέψουμε περισσότερο στον Θεό, να Τον αγαπήσουμε και με μεγαλύτερη προθυμία να κάνουμε το άγιο θέλημά Του. ◻

Από τους Χαιρετισμούς της Παναγίας μας

Ήτανε Μεγάλη Σαρακοστή. Μα δε θυμάμαι του πότε... Τρίτοι Χαιρετισμοί. Στο μοναστήρι τους κάναμε αργά τους Χαιρετισμούς. Οι Παρασκευές της Σαρακοστής όπως και να το κάνεις είναι οι πιο χαρούμενες μέρες.

Στη μέση του ναού η εικόνα της Παναγίας με τα κεριά της και τις κεντημένες ποδιές. Και το 'χαμε τυπικό κάθε φορά να βγάζουμε κι άλλη Παναγιά στο προσκυνητάρι να ακούσει τους Χαιρετισμούς.

Τη μια το "Αξιον εστί" και μετά την Γλυκοφιλούσα και την Παναγία του Πάθους, εκείνη την εβδομάδα της Σταυροπροσκύνησης. Τούτες οι μικρές αλλαγές ομόρφαιναν τη ζωή.

Το Πάσχα ήταν τότε νωρίς και η Σαρακοστή έπεφτε μες' το χειμώνα. Κρύο πολύ. Είχαμε στη λιτή ξυλόσομπα και ο εκκλησιαστικός ο π. Νήφωνας έβαζε κούτσουρα μεγάλα. Ατμόσφαιρα Παπαδιαμαντική. Τώρα τα αναπολώ με γλυκασμό και νοσταλγία.

Τέλειωσε ο κανόνας και ο δεξιός ψάλτης πήρε να λέει αργά το τη Υπερμάχω. Και ο παπάς αργά βγήκε από την ωραία πύλη με το βιβλίο του και το θυμιατό να διαβάσει τους Χαιρετισμούς. Θύμιασε με σέβας έκανε τις μετάνοιες και πήρε τη θέση του μπροστά στο προσκυνητάρι.

Ησυχία ...

Ξεκινάει ο εφημέριος τους Χαιρετισμούς... και μέσα στη σιγαλιά της ακολουθίας μια φωνή μιας μικροκαμωμένης γιαγιάς ακουγόταν στο βάθος να επαναλαμβάνει τα ίδια λόγια!!! Οι πιο θερμοί πήραν νωρίς φωτιά. Σσσσ...

Η φωνή όμως δεν σταματούσε. Σα να το βαζε πείσμα μάλιστα να ξεπεράσει τον παπά σε δύναμη. Ακόμα και οι πιο μακρόθυμοι έφτασαν να δυσφορήσουν .

➔ - Μα ποιος μιλά φώναξε κάποιος. Ο μόνος που δεν μίλησε ήταν ο παπάς.

Τελειώσανε οι Χαιρετισμοί, ξανά τη Υπερμάχω και μετά το Άσπιλε. Άμα απόλυσε ο παπάς και βγαίναμε από το Καθολικό πήρα παράμερα τη γιαγιά που μας τάραξε με τη φωνή της να τη "συνετίσω".

- Κυρία ξέρετε... τα λόγια του παπά τα διαβάζει μοναχά εκείνος. Πως να σας το πω... Είναι τα δικά του. Έχει άλλους ψαλμούς που τους λέμε όλοι μαζί.

Μα η γιαγιά έμοιαζε να μην το καταλαβαίνει και μου είπε...

- Την ευχή σας.

- Λέω, για αυτό που έγινε σήμερα. Δεν πρέπει να δημιουργούμε αταξία στην εκκλησία.

Μια νεαρή γυναίκα που τη συνόδευε τη γιαγιά, κάτι της φώναξε δυνατά στο αυτί και το μυστήριο της καλής γιαγιάς λύθηκε. Η γιαγιά κούνησε συγκαταβατικά το κεφάλι της και έδειξε λυπημένη...

- Συμπάθαμε αδελφέ μου λέει, μα δεν ακούω καθόλου!!! Τους λέω τους Χαιρετισμούς και 'γω αφού δεν μπορώ να τους ακούσω από τον παππούλη. Συμπάθαμε αν σε πίκρανα...

Έμεινα να την κυττώ όμοια μορφή βγαλμένη από συναξάρι.

- Να τους λες γιαγιά, και λέγε και για μένα ένα "Κύριε ελέησον" εμένα που δεν τους ξέρω ούτε από μέσα. □

“Κύριε καί Δέσποτα τῆς ζωῆς μου...”

Κύριε καί Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργίας, φιλαρχίας, καί ἀργολογίας μή μοι δῶς.

Πνεῦμα δέ σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπομονῆς καί ἀγάπης χάρισαί μοι τῷ σῶ δούλῳ.

Ναί, Κύριε Βασιλεῦ, δώρησαί μοι τοῦ ὁρᾶν τά ἐμά πταίσματα, καί μή κατακρίνειν τόν ἀδελφόν μου, ὅτι εὐλογητός εἶ εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.»

« Η ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ »
ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
Lagja “ 11 Janari ”